

spodarstvu pri „Zvezi slovenskih zadrug“ je močno vznemirila ljubljansko in kranjsko prebivalstvo sploh, ki je do tega trenutka brez pomislekov verovalo gospodarskemu delu svojih takozvanih prvaških voditeljev. Za vas Štajerce pa naj bode grozna izkušnja kranjskih kmetov in meščanov v vsodbudo, da se skrbno varujete škode, ki vsakemu preti, ki se brez preudarka zavežejo pri slabo podprtih gospodarskih društvih in če celo nalagajo denar pri majhnih društvih, namesto v dobro peljanih bogatih hranilnicah v mestih.

Opomba uredništva: Pa tudi Kranjcem je od srca svetovati, da se že enkrat otrasejo vpliva prvaških — „liberalnih“ in „radikalnih“ dohtarjev, ker jim zamore slepo verovanje in pasja poslušnost še enkrat neizmerno škodo povzročiti, ki jo bodo čutili — v svojih mošnjah!

Cenjeni naročniki,

ki so še z naročnino na dolgu, naj blagovoljivo isto takoj vpsolati, kajti tudi list mora svoje obveznosti poravnati.

„Štajerc“

je najcenejši in največji tehnik. Nabirajte mu nove naročnike in odjemalce!

Politični pregled.

Cesar bolan? Te dni se je zopet razširila vest, da se je naš cesar prehladil in je vsled tega obolel. Močna skrb je pretresla vso javnost, kajti naš cesar je v starosti, v kateri je vsaka bolezen nevarna. Zadnja poročila se glasijo, da je cesarju zopet bolje.

Stroški državnega zbora rastejo pač z vsakim letom. V prvi finančni postavi iz leta 1862 pod ministrom Schmerlingom so znašali 432.737 gld. (865.474 K). Od tega časa pa do danes (torej v niti 50 letih) so postali ti troški 5 krat večji, kajti za to leto znašajo že **4.165.083 kron**. Od tega denarja pride le na plačah poslancem več kot 2½ milijona kron. Narodna hujskarija napravi tudi velike troške. Le za prestavljenje govorov, ki jih gotovi prenapeti poslanci nalašč nočejo v nemščini držati, se izda 20.000 K. Za tiskanje govorniških poročil se izda 300.000 K itd. In kaj ima ljudstvo od tega? Nič in desetkrat nič!

Davki res grozovito naraščajo, posebno deželni davki v posameznih kronovinah. V letih od 1891 do 1907 so državni davki (s colnino vred) narasli od 452.756.152 K na 652.625.000 K, to je torej za 44%. Deželni davki pa so v tem

času narasli od 59.263.012 K na 182.672.527 K, to je za 208%!!! Na glavo odpade:

deželne doklade	državnih davkev		
	direktnih	indirektnih	
K	K	K	
Nizjeavstrijsko	14-10	41-90	15-57
Zg Avstrijsko	8-85	13-80	6-74
Salzburg	15—	15—	9-33
Štajerska	9-40	13-70	5-58
Koroška	11-70	10-90	5-88
Kranjska	6-60	7-60	3-60
Goriška	5-80	7-70	7-06
Istrija	4-50	5-80	
Tirolska	6-90	9-60	
Vorarlberg	4-10	10-90	4-34
Češka	10-20	13—	21-12
Moravsko	9-26	10-70	32-05
Slezija	9-85	11-50	31-66
Bukovina	5-50	5—	8-97
Dalmacija	2-80	3—	1-03

Dežele so seveda vse zadolžene, ljudska bremena neznozna in gospodarstvo do skrajnosti zemarjeno. Zato pa cveti narodnjaška politika . . .

Nove zahteve za vojaščino. Delegacijam se bode baje zopet nove zahteve za vojno mornarico predložilo. Graditi se hoče namreč v prihodnjih 6 letih 4 velikanske parnike, ki bodo je 65 milijonov kron koštale; nadalje 3 križarice, 22 torpedov in 6 podmorskih ladij. Vse to bi koštalo **310 milijonov kron davčnega denarja**. V času splošne draginje in revščine se upa vlada na take lažne zahteve misliti.

Omladina. V Pragi so zaprli tehnika Herlos zaradi veleizdaje.

Veleizdajstvo? Pri laškemu društvu „Circolo di cultura“ in „Edera“ v Palju so napravili hišne preiskave. Več oseb se je zaradi veleizdaje zaprlo. Istotako je prišla policija v Trstu takemu zločinu na sled.

Črni prijatelji obrtnikov. V kloštru Martinsbühel na Tirolskem vzdržujejo fabriko, v kateri delajo sami učenci. Posledica tega je, da tamošnji obrtniki ne morejo več obstojati, ker ne morejo umazani konkurence kloštra nasprotovati, na drugi strani pa, ker ne dobijo učencev. Klerikalno ljudstvo pošilja svoje fante v klošter. To je klerikalna ljubezen do obrtnikov!

Volitve na Angleškem niso položaja spreminile. Liberalci so tako močni kakor konzervativci, z Irci in delavsko stranko pa imajo 110 glasov večine. Parlament se otvori 6. svečana po kralju.

Srbski Jurček, znani bivši prismojeni prestolonaslednik vstopil bode zdaj v francosko armado.

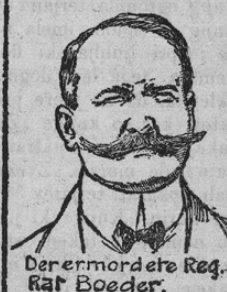
Mila ptica

prosi v teh zimskih dnevih za pomoč. Ne pozabite gozdne pevke in stotero vam bode povrnila. Trosite ptici hrane!

Ustaja na Karolinah.

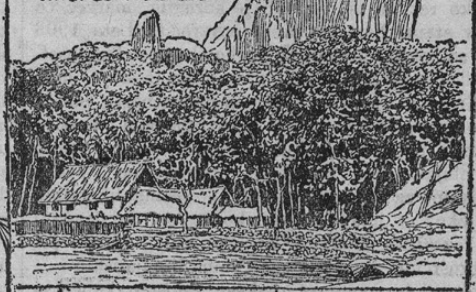
Otok Ponape v pod imenom „Karoline“ znani skupini otokov je od leta 1899 kolonija nemške države. Otok obsega 150 km in je obdan od koralnih pečin. Njegove gore so do 892 m visoke. Otok šteje okroglo 3500 prebivalcev, ki pripadajo mikroneškemu zamorskemu narodu. Na tem otoku se je pojavila zdaj krvava ustaja. Domači zamorci so namreč strastni nasprotniki zgradbe cest. Ko so nemški uradniki merili na malemu otoku Čokač, napadli so jih divjaki in jih umorili. Med prvimi smrtnimi žrtvami divjaštva je bil tudi vladni svetnik Boeder Ustaji so poskusili tudi zavrtni napad na kolonijo na Ponape. Ali ta napad se je posrečilo odbiti. Par dni pozneje je že priplul mali parnik „Comoran“. Nemški gubernier je Rabaulu se je pripeljal najprvo z 90 vojaki, katerim je sledilo pozneje še 70 nemških vojakov. Upornih zamorcev je do 250 in so dobro oboroženi. Ali nemški vojaki so jih pregnali. Vendar pa

Zum Aufstand auf den Karolinen.

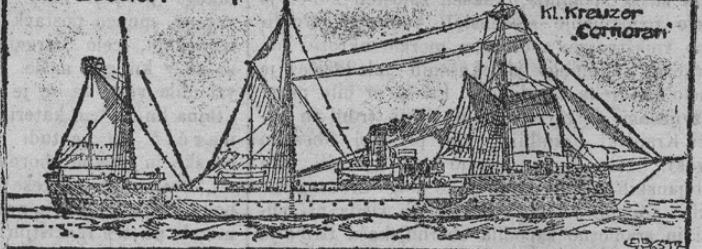

Der ermordete Reg. Rat Boeder.

Landschaftsbild von der Insel Tschokatsch.

Kl. Kreuzer „Comoran“

bodo še meseci minuli, predno se ustaše popolnoma premaga. Naša slika kaže v levem kotu vladnega svetnika Boeder, katerega so divjaki z njegovimi tovariši umorili. Na desni strani vidimo sliko iz otoka Čokač, na katerem se je umor izvršil. Spodaj pa vidimo nemški parnik „Comoran“.

Inzerenti

v „Štajercu“ imajo najboljši uspeh, kajti naš list ima gotovo največ naročnikov od vseh slovensko pisanih listov. Poleg tega se čita splošno tudi od nenaročenih oseb.

Inzerirajte le v „Štajercu“!

Dopisi.

Razbor pri Slov. Gradcu. (Odgovor občinskim dojenčkam in debelouhemu Anžetu, pardon Zapečnikovemu Janezu). Kakor se iz dopisov v „Slov. Gospodarju“ vidi, sem tem mledozobim osebam do smrti na poti. Pišite, da jaz 11 tukajšnih kmetov „zvezarjev“ pohrustam. Ne bojite se, saj vsi 11 niso toliko vredni, da bi se tercijalke menile zanje; večinoma so itak zaradi hudodelstva tatvine ali umora že kaznovani. Občinski dojenčki naj pomislijo na šolska leta; tedaj je bil dober moj kruh in moje sadje, za katerega je prišla mati prositi za vas. In zdaj čez par let, ko ste si farovžko kajžo na znani način pridobili, pa nastopate kakor jež pri medvedu . . . Seveda, zdaj nočejo ničesar vedeti, da smo za rod Lesnik plačevali. Vprašam: kam pa je iz ubožne blagajne denar pred nekimi leti prišel, ako ne za te obrekljive osebe? Da se jim moja družina smili, razumem, ker je ne pustim v njeno družbo hoditi. Debelouhi Anže, glej le na tvoj rod, za njega sem jaz že plačeval. Ti pa in tvoj rod za me niti beliča! Da bi jaz ne smel od doma ali s kom govoriti, za tako prepoved ste pod nosom premokri. Glejte le vaše sotrudnike, kako so divjali od hiše do hiše ter tudi po krčmah požirke beračili in nagovarjali na svojo stran. Ni me sram, da sem kmeta volil; kmet bi gotovo za kmeta delal, gospod pa ne. Da ni bil krajni šolski nač. Miha Kotnik kaznovan zaradi zadržanja volilca k volitvi, naj se zahvali svoji bahati navadi; saj pri vsaki besedi se nekoliko poguje in pomižeka; tako je tudi pred sodnikom nekoliko požamal in prosil, pa je bilo dobro. Da je res baharija v njemu, se vidi iz tega-le: Ko je bil občinski lov za oddati, obljubil je 500 K; ko je prišlo pa do resinice, se je pa v jeziku ugriznil. Čast pa g. S. Kuhar, ki je obljubil 280 K za lov, za katerega smo doslej samo 50 K dobivali. Drugi slučaj je, ko so se krajnega šolsk. sveta odborniki pogovarjali, da bodo prosili, da se dovoli tukajšnjemu hrbovitemu šolskemu okolišu, naj bi se šola za novice začela v spomladi, kakor je bilo nekdanj. Zato je bil tudi načelnik g. Miha Kotnik. Pri seji pa, ko je nam sovražno katehet ugovarjal, češ naj ostane vse po sedanjih navadi, so vstrajali pri našem mnenju le dva uha in šolevodja, kateremu bodi vsa čast; drugim pa je padlo srce v hlače. Lepi „napredek“ za figa-žože! Nesramno je predbacivanje, da je „nekdo“ na občinske troške pohajkoval na Predarlsko. 300 kron vam da dotičnik, ako dokažete, da je šel brez vzroka na Predarlsko. Ta denar potem lahko rabite za vašo obrekovalno družbo, da vam ne bo treba v Slov. Gradcu pri trgovcih beračiti za vašo „pošteno“ tombolo; saj si jo sami ne morete vzdržati. Fej, ponosni ste lahko na beračenje in obrekovanje! Kdo je proti našim izrazil, da ste čakali na pijačo, katero je hudobec zvrnil, je „Štajerc“ že pisal. Saj se vidi, kako delate trezni; ste bili tedaj tudi trezni, ko ste družbo osnovali, da ste z nožmi mesarili? To je pač kralno društvo! Zmanjkalo je v domači fari oseb za obrekljivost; šli ste torej v sosedno faro nad odličnega kmeta. No, psički so pač zato, da lajejo; ni jim tega zameriti. Pri nas tudi ni lajenje zameriti občinskim dojenčkom in debelouhemu Anžetu! Aufbiks!

Podčetrtek. Zanima nas, ljubi „Štajerc“, naš veleslavni učenik in pedagog, narodnjak najbolje vrste, umetni portretist in večni ženin g. Karl Kobale. Radi pomanjkanja prostora ga žalibog ne moremo nazivati v vsemi mu pristojnimi naslovi, a g. Dragotin nam bode to v svoji neizmerni narodni dobrosrčnosti gotovo odpustil! Hvala mu v naprej! Kakor pa ima naš učitelj Kobale vedno odprto uho in srce za nežni spol, vsled česar je že bil opetovano nadepolni ženin, tako brutalen in surov je napram izročeni mu šolski mladini. Vsled svoje velike nervoznosti —

saj to je vedno njegov izgovor — se je pred nekaj tedni zgodilo, da je pretepaval ubogo deco brez vsega usmiljenja, če tudi kri iz nosa teče, kakor se je pripetilo. (Imena na razpolago.) Vedno se še to pretepavanje ponavlja in nihče se ne gane! Mož nima srca za drugo, ko za „devojke“ in nedolžne „Marijine hčerke.“ Pre-dobro se mu v novejšem času godi. Vedno in vedno, od ranega jutra do poznega večera sedi v gostilni svoje zaročenke (!?) ki ga pošteno „pita“, baje za gostijo, pri kateri naj bi Kobale igral ulogo klavnega ženina. Umevno tudi to. Kedo bi sicer občudoval rajsko nežno ličice gospe Jerčke! Bodite pa uverjeni, Kobale, da so časi minuli, ko se je vtepalavo učencem učno tvarino z bičem v glavo! Morate pa biti gotovo velik ljubljence krajnega in deželnega šolskega sveta, da Vam ne zapre pot, po kateri sedaj tako neustrašeno jadrate. Ali je Vam, kot javno službojčemu učitelju res dovoljeno, opravljati v gostilni Vaše „krasne“ neveste posle natakarka, srečati ob sejmih najetim natakarskim pomočnikom in drugim gostom (16. marca, 5. aprila ter 10. oktobra in 21. decembra) ali pa prodajati v kuhinji jedila za sejmarije?? Pred leti se je to neki tukajšnji učiteljici strogo prepovedalo, dasiravno brez povoda in takrat ste se znašali najbolj Vi nad omenjeno gospo! Enaka pravica za vse! Pred nekaj dnevi se je pa vršila odkupitev vžitinskega davka v neki gostilni v Imenem. Sešli so se vsi tozadevni interesi in umevno, da učitelj Kobale, kot „Wirt in spe“ ni manjkal. Kakor se pa drži Hrvat torbe, tako se drži g. Dragotin svoje ljubice — seveda ga ne miče njena krasota — ampak ima druge interese — kakor je nam sam povedal. Spremljal jo je toraj tudi k omenjenemu zborovanju, dasiravno nima ta mužicelj pri celi stvari prav nič opraviti. Širokoustil in šopiril se je, kakor kak „Weinbaron“. To je predrznost prve vrste, da nastopa tako učitelj in čudimo se samo, da prisotni možje niso postavili tega značajnega sina „matere Slovenije“ pod kap. Kaj pravijo pristojne oblasti k temu počenjanju? Seveda je pri tem zborovanju pokazala tudi rajsko zala Jerčka, nevesta našega učitelja, zopet svojo oliko. Napadala je v svoji sveti jezi ljudi, ki pri omenjenem zborovanju niti prisotni niso bili in jih psovala na najpodlejši način, ljubček njen ji je pa „sekundiral.“ A revica je napravila račun brez krmarja in bode ji sodišče povedalo, da je le pametneje brzdati svoj jeziček in „Maul halten“, kakor se je takrat naša mila Jerica sama izrazila. Žal, da je tudi sedaj v največji sili vso pravno znanje njenega ljubimca pri vrugu! — Čas mine, pamet peša — kaj ne, g. učitelj Kobale!? Kako prijetno je pač moralo biti, ko ste v časih pri mesečnem svitu prav po mačje korakali v prvo nadstropje hiše št. 28 v Podčetrtku in tam pri Malčki, bivše svinjski dekli pri J...-tu, živjeli sladkosti ljubezni! Če Vas bodite zopet kedaj kak tak „angelček“ zapeljati, bodite vsaj bolj previdni, da Vas nihče ne vidi. Revez, imate res smolo v Vaših ljubavnih razmerjih. Kaj bi neki rekla Vaša nevesta, če bi ji še kaj „pikantnejšega“ povedali! — Morda bi Vam in njej počla srca — to pa nočemo imeti na vesti! Spreobrnite se v novem letu, da postanete vsaj vredni Vaših sivih las! Ko-

nečno zahtevamo od okrajnega in deželnega šolskega sveta, da naredi konec temu nečuvnemu nastopanju učitelja Kobaleta in mu zabiča, da naj bo učitelj v pravem pomenu besede in ne tudi natakarka in kuhinjski strežnik ob enem. Prizanesli mu ne bomo pičice več in našli gotovo pot do pravice! Ja — ja g. Kobale: „Sic transit gloria mundi!“

Sv. Lenart slov. gor. Redka slavnost zbrala je mlade in stare v društveni dvorani nemške šole. Ponosno se lahko novi nadučitelj na uspeh božične slavnosti ozira. Dvorana se je izkazala prvič kot premajhna. Kako so bila vsa srca, nobeno oko ni ostalo brez solze, ko se je poslušalo vzorno petje in deklamiranje otrok. Pred okrašenim, razsvetljenim božičnim drevescem imel je g. nadučitelj izvrstni nagovor. Potem so zapeli nežni otroci staro pesem „Stille Nacht“. Potem se je otroke bogato pogostilo in da'lo vsakemu lepo božično darilce. Veselje dece je bilo nepopisno! Vsem podpornikom prisrčno zahvalo! Kdor razveseli otroško srce, služi Bogu!

Zagorje ob Savi. Lepe razmere se pri nas pojavljajo. Tisti zločinski pijanec Uršič iz Trbovelj postal je zdaj pri nas redar. Nastavil ga je slovenski župan Weinberger, gotovo na priporočilo poštenjaka Roša. Ta policaj Uršič se ima le milosti „Štajerca“ (odnosno njegovega urednika) zahvaliti, da ni že davno v ječi. „Štajercu“ bi bilo treba le prst ganiti in Uršič bi sedel v luknji. Pomagati bi mu tudi njegov zagovornik Roš ne mogel, ki je sploh skriv vseh Uršičevih lumparij in ki se še danes ni svoje umazane časti opral. Ta propali Uršič torej, kate-rega pošteni človek niti v svojo hišo ne pusti, je od 1. decembra sem redar v Zagorju. In že preganja knape; že hoče igrati vlogo preiskovalnega sodnika in biti nekaka avtoriteta. Morda je Uršič za enega Roša avtoriteta, ker ve temne strani Roševe preteklosti. Ali pošteni rudarji si izprosijo enkrat za vselej vsiljivosti tega pijanega ničredneža. Ako treba, pričnemo zopet boj. Pa naj zagorski narodnjaki še tako vroče Uršiča zagovarjajo! Uršič je vreden narodnjakov in narodnjaki Uršiča. Pika!

Medgyes na Ogrskem. V našem kraju Medgyes (Siebenbürgen) se je zelo redka prigodba dogodila. Sporočite jo svojim čitateljem, gospod urednik. Jaz Vam jo z veseljem sporočim, ker sem slovenski rojak, čeprav iz onih mirnih časov, ko so nas naši ljubi učitelji na spodnjem Štajerju nemško učili. Zanimiva novica je ta-le: Pripetilo se je, da je ena svinja bila obrejena in je nekaj prezgodaj vrgla mladiča — dvojčke. Mladič je vstvarjen tako-le: ena glava, dve očesi, tri ušesa, eno na vsako stran, eno na sredi glave, dva trupla vkup zraščena, postrani dva repa in osem nog; plemena so madžarskih svinj, bela, skravžlana dlaka. Dali so jih takoj v špirit in se jih zdaj tukaj v muzeju vidi. Podam to novico, da bralci tega lista izprevidijo, da se „Štajerc“ tudi tukaj na meji Balkana čita!

Opomba uredništva: Hvala lepa! Upamo da nam tudi ob priliki kaj zanimivega o gospodarskih razmerah na Ogrskem poročate.

Schicht Stearin-sveče
LEDA

najfinjša vseh mark! Apartni, elegantni zavoj!

Ne tečejo!	Ne kadijo!
Ne dišijo!	Ne delajo saj!

Gorijo s svetlim, mirnim plamenom. 872

Novice.

Leto 1911 je pričelo in bilo z veseljem pozdravljeno, kajti pričelo je z nedeljo. Zanimivo je, da bode to leto tudi z nedeljo končalo. L. 1911 je „navadno“ leto in šteje le 365 dni; zato pa ima celo vrsto dvojnih praznikov. Praznik Marije Oznanjenje je padel lani na Veliki petek in so ga morali vsled tega preložiti. Letos pade na soboto (25. marca); potem pride nedelja in dva praznika sta skupaj. Božič bode letos 3 dni trajal, ker pade sveti večer na nedeljo. Grozovito dolg je letos predpust; ta „fašink“ mora vse device in „jungsele“ pobrati, kajti trajal bode od 6. januarja do 1. marca, torej 54 dni. Za grehe tega predpusta se bode mo pa le 36 dni postili. Mnogo sreče!

Izjava — v slovo. Celjski „Narodni dnevnik“ je na grozovito klavni način ponehal izhajati. Tudi V. Spindlerja so menda precej grobo ad acta položili. Fant je brzkone razven literarnega in političnega tudi — osebni polom doživel, katerega mu iz splošne človekoljubnosti gotovo ne želimo. Ali — njegove laži živijo dalje nego njegova politična eksistenca! In zato še par besed v slovo! Spindler je v svojem propalem listu trdil, da so mene podpisane Nemci za 8000 goldinarjev „kupili“. Nato sem jaz izjavil, da je Spindler grdi lažnik in tat tuje časti, ako svojo trditve ne dokaže ali ne prekliče. Mož pa je imel predrzno čelo, da je rekel, da bode svojo trditve s podatki dokazal. Vesel sem čakal teh dokazov. Mislil sem, da je duševno precej revnega Spindlerja kakšna „narodna“ korifeja na led spravila. Čakal sem in čakal tedne in mesece, — čakal zamaňj! Spindler ni prinesel svojih „podatkov“. Spindler je molčal kot grob in celo ko sem ga zadnjič opozoril, je molčal. In zdaj je njegov list na sušici umrl... Spindler ni imel vzroka, da bi se bal celjskih porotnikov; kajti ti porotniki mu niso sovražni. Ako bi mu bili sovražni, bi moral Spindler že zaradi zadnjih svojih procesov v luknji sedeti. Spindler nima torej za svojo laž nobenega izgovora! In vkljub temu ni imel poguma, da bi svoje obrekovanje prekladal. Morda bode zdaj v kakšnem ljubljanskem listu svoj jezik brusil. Ali noben dostojni žurnalist ga ne more več smatrati za tovariša. Vzajem torej od Spindlerja s tem slovo, da ga še enkrat imenujem — nesramnega lažnika! — V Ptuj, 2. prosinca 1911. — Karl Linhart, urednik „Štajerca“.

Opombe. Nadaljevanje našega članka o Rikardu Watzlaweck-Sannecku prinesemo zaradi pomanjkanja prostora prihodnjič. Tudi objavimo v prihodnji številki velezanimivi članek o prvaškem gospodarstvu v zgornje-radgonskem okraju. Več dopisov smo morali tudi za prihodnjič odložiti!

Prvaško gospodarstvo. Naši slovensko-narodni hujskači hvalijo vedno kranjsko gospodarstvo na vse pretege. Mi smo to kranjsko „narodno“ gospodarstvo že večkrat popisali. Zdej naj omenimo še par številok o tej stvari. Omenimo pa, da so zdaj posamezni slovenski voditelji sami našega mnenja in obsojajo brezvestno gospodarstvo Hribarjevih podrepanov. Neki slovenski poslanec je na shodu v Ljubljani (!) p. kr. povedal javnosti sledeče podatke: Pri zgradbi hotela „Tivoli“ v Ljubljani se je imelo strokovni proračun za 100.000 K. Ta proračun pa se je prekoračilo za celih 96.000 K. Poleg tega se bode potrebovalo še investicije za 30—40.000 K. Zgradba, ki je bila proračunjena z 100.000 K, koštala bode torej 250.000 K!! Betonski most v Ljubljani je koštal 480.000 K. S to velikansko svoto bi se bilo lahko vse mostove v Ljubljani moderno uredilo in popravilo. „Mestni dom“ je koštal 400.000 K, vreden je pa komaj polovico te svote. Za slovensko obrtno

Narodnosti v avstrijski armadi.

Naša slika kaže razmerje med posameznimi narodnostmi v avstrijski armadi. Glasom te zanimive slike pride na 100 avstrijskih vojakov 1 Italijan, 3 Slovenci, 5 Slovakov, 5 Rumunov, 7 Srbov in Hrvatov, 8 Rusinov, 9 Poljakov, 15 Čehov, 18 Madžarov in 29 Nemcev. Ta slika bode gotovo marsikoga zanimala.

Von 100 Angehörigen des oesterreichischen Heeres sind:

Die Nationalitäten im oesterreichisch. Heere.